

HOGE VERTEGENWOORDIGER
VAN DE UNIE VOOR
BUITENLANDSE ZAKEN
EN VEILIGHEIDSBELEID

Brussel, 24.4.2018
JOIN(2018) 8 final

GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Speciale administratieve regio Macau: Jaarverslag 2017

GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Speciale administratieve regio Macau: Jaarverslag 2017

Samenvatting

Sinds de overdracht van Macau aan de Volksrepubliek China in 1999 hebben de Europese Unie en haar lidstaten de politieke en economische ontwikkelingen in de speciale administratieve regio (SAR) Macau binnen het kader van het beginsel "één land, twee systemen" op de voet gevolgd. De Europese Unie onderschrijft haar één-China-beleid en ondersteunt het "één land, twee systemen"-beginsel en de uitvoering ervan.

Dit jaarverslag over de ontwikkelingen in Macau wordt gepubliceerd volgens de afspraak met het Europees Parlement.

In 2017 werd het "één land, twee systemen"-beginsel verder ten uitvoer gelegd, hetgeen voordelen opleverde voor de SAR Macau, China als geheel en de internationale gemeenschap.

In september verkoos Macau een nieuwe wetgevende vergadering. De politieke samenstelling van de wetgevende vergadering bleef na de verkiezingen onveranderd. Regeringsgezinde wetgevers hebben er nog steeds de overhand. De grote deelname aan de verkiezingen voor de wetgevende vergadering, waarbij 14 van de 33 zetels rechtstreeks worden verkozen, toont aan dat de inwoners van Macau gemotiveerd zijn om deel te nemen aan het politieke leven en graag inspraak willen hebben in hun toekomst.

De basiswet en andere wetten in Macau voorzien niet in de invoering van algemeen stemrecht, maar de EU spoort de autoriteiten in Macau aan na te gaan hoe de publieke betrokkenheid bij de verkiezing van de regeringsleider van de regio en de wetgevende vergadering kan worden vergroot. Dat zou de legitimiteit versterken, de publieke steun vergroten en bijdragen tot goed bestuur.

De grondrechten en fundamentele vrijheden van de burgers werden ook in 2017 in grote lijnen gerespecteerd. In de media in Macau kwam nog steeds een breed spectrum van opvattingen aan bod, ondanks ongerustheid over de toegenomen zelfcensuur.

De economie in Macau is het afgelopen jaar sterk gegroeid en verdere initiatieven werden aangekondigd met het oog op de diversificatie van de economie.

De EU en Macau onderhouden nog steeds solide handelsrelaties en kunnen voortbouwen op een goede samenwerking.

Politieke ontwikkelingen

Op 17 september werden in Macau verkiezingen gehouden voor de wetgevende vergadering. De opkomst was groter dan ooit: 57,22 % van de stemgerechtigden bracht zijn stem uit.

Slechts 14 zetels van de 33-koppige wetgevende vergadering worden rechtstreeks verkozen. De overige 19 zetels worden verkozen in de functionele kiesdistricten of ingevuld door de regeringsleider. Het regeringsgezinde kamp blijft veel sterker vertegenwoordigd in de nieuwe wetgevende vergadering. Er zijn slechts vier pandemocratische wetgevers en één wetgever die pleit voor algemeen stemrecht zonder daarbij het pandemocratische platform te onderschrijven. De vraagstukken in verband met welzijn en levensonderhoud waren doorslaggevend bij de verkiezing.

De verkiezingen verliepen op een ordelijke manier. De prodemocratische partij New Macau beschuldigde de autoriteiten er echter van politieke druk uit te oefenen op de partij tijdens de campagne en heeft de zaak aanhangig gemaakt. Het Hooggerechtshof schaarde zich op 11 september achter New Macau en verweet het Bureau voor burgerlijke en gemeentelijke aangelegenheden dat het weigerde de partij toestemming te geven om een evenement te organiseren in het kader van de verkiezingscampagne. Prodemocratische activisten klaagden dat de centrale regering hun sociale media, e-mail en instantmessagingdiensten had gehackt om hun verkiezingscampagnes te kunnen controleren. Ten minste 13 journalisten uit Hongkong kregen in de aanloop naar de verkiezing geen toegang tot Macau.

Op 4 december werd prodemocratisch wetgever Sulu Sou geschorst in de wetgevende vergadering. Hij werd aangeklaagd wegens burgerlijke ongehoorzaamheid naar aanleiding van een protest in 2016 tegen de regeringsleider van Macau. De wetgevende vergadering van Macau schorste hem, met 28 stemmen voor en 4 stemmen tegen de schorsing. Het is de eerste keer sinds de overdracht in 1999 dat de wetgevende vergadering haar bevoegdheid gebruikt om een wetgever te schorsen wegens een strafzaak. Als Sou schuldig wordt bevonden en een gevangenisstraf van meer dan 30 dagen opgelegd krijgt, riskeert hij onbekwaam te worden verklaard als wetgever.

In mei reisde de voorzitter van het Nationale Volkscongres, Zhang Dejiang, af naar Macau voor een driedaags bezoek. Hij prees Macau voor de succesvolle invoering van het "één land, twee systemen"-beginsel en spoorde de SAR aan om verdere stappen te zetten voor de integratie in de nationale ontwikkeling van China.

In augustus lieten tien mensen het leven en raakten honderden anderen gewond na de doortocht van tyfoon Hato in Macau. De tyfoon van categorie 10 richtte een enorme schade aan in Macau en veroorzaakte een urenlange stroomuitval in de stad. Dit wijst erop dat Macau kwetsbaar is voor de gevolgen van de klimaatverandering. Op verzoek van de regering van Macau werden troepen van het Chinese Volksbevrijdingsleger uit het plaatselijke garnizoen gemobiliseerd om de hulpacties te ondersteunen.

In november stemde het Permanent Comité van het Nationaal Volkscongres om de wet omtrent het nationale volkslied toe te voegen aan Bijlage III van de basiswet van Macau. Dit wil zeggen dat de wet in de SAR Macau van kracht wordt.

In de loop van 2017 werd aan een tiental prodemocratische activisten en verschillende journalisten de toegang tot Macau geweigerd. Verschillende politici en wetgevers uit Hongkong kregen van de immigratiedienst te horen dat ze een bedreiging vormden voor de binnenlandse veiligheid en stabiliteit van Macau.

Gelijke kansen, rechten en vrijheden

In het kader van het "één land, twee systemen"-beginsel, dat is vastgelegd in de basiswet van Macau, werden de rechten en fundamentele vrijheden van het volk van Macau in grote lijnen gerespecteerd en werd de rechtstaat geëerbiedigd. De burgerlijke vrijheden werden gewaarborgd en de mensenrechten werden in grote mate nageleefd. De regering bleef in 2017 echter gekant tegen de aanbeveling van het VN-Comité tegen foltering (UN/CAT) om een onafhankelijk orgaan voor de mensenrechten op te richten. Deze aanbeveling zou volgens de regering namelijk niet van toepassing zijn op Macau als speciale administratieve regio van de Volksrepubliek China.

De **media** bleven verscheiden en konden ongehinderd uiteenlopende visies verkondigen. Er is wel sprake van zelfcensuur, met name in Chineestalige media en in berichtgeving over Chinese zaken. Ngo's en media-activisten blijven hun bezorgdheid uiten over zelfcensuur die zich voordoet doordat de media afhankelijk zijn van overheidsfinanciering.

In 2017 publiceerde de Portugese en Engelse Persvereniging in Macau (AIPIM) haar eerste rapport over persvrijheid voor niet-Chinese media. Het rapport stelde dat de persvrijheid goed wordt gerespecteerd, maar dat Chineestalige media met meer uitdagingen, beperkingen en druk te kampen hadden dan Engelstalige en Portugeestalige media. Het rapport stelde dat de persvrijheid hoofdzakelijk wordt belemmerd door de moeilijke toegang tot bronnen en een gebrek aan transparantie door de autoriteiten.

Er blijft ongerustheid over **discriminatie** op grond van **seksuele geaardheid** en genderidentiteit. Deze ongerustheid is met name acuut op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs en gezondheidszorg. Relaties tussen personen van hetzelfde geslacht moeten nog worden opgenomen in de wet die huiselijk geweld strafbaar stelt. Het VN-comité voor economische, sociale en culturele rechten heeft Macau opgeroepen een alomvattende anti-discriminatiewetgeving aan te nemen.

Ondanks de aanhoudende inspanningen van de regering in Macau blijft de bestrijding van **mensenhandel** een heikel punt in Macau. De autoriteiten in Macau organiseerden tijdens het jaar verschillende opleidingssessies en voorlichtingscampagnes over de bestrijding van mensenhandel. Om de strijd aan te binden met deze grensoverschrijdende criminaliteit heeft Macau de samenwerking met de autoriteiten van het Chinese vasteland en Hongkong verhoogd door inlichtingen uit te wisselen en gezamenlijke operaties uit te voeren. De wet ter bestrijding van mensenhandel van Macau is toereikend, maar de wetshandhaving moet

strenger zijn. Het aantal vervolgingen en veroordelingen voor mensenhandel blijft laag, hoewel er veel klachten worden ingediend. De EU is bereid om de informatie-uitwisseling en samenwerking te hervatten en technische expertise aan te reiken over de beste manieren om deze wereldwijde uitdaging aan te pakken.

Macau heeft de **vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen** niet daadwerkelijk afgedwongen. Nochtans zijn deze vastgelegd in de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Het staat werknemers vrij deel te nemen aan vakbondsactiviteiten en -acties, maar zij zijn niet beschermd tegen vergeldingsacties. Artikel 70 van de wet op de arbeidsverhoudingen maakt het voor de werkgever mogelijk een werknemer zonder dringende reden te ontslaan met betaling van slechts een kleine vergoeding. De EU spoort Macau aan de nodige stappen te zetten om de IAO-verdragen in acht te nemen.

De autoriteiten in Macau bleven tijdens het jaar hard optreden tegen corruptie en de regering opende meerdere spraakmakende **corruptiedossiers**. Tyfoon Hato riep vragen op over de rampenparaatheid van Macau en de coördinatie van de hulpverlening bij rampen. In de nasleep van de tyfoon heeft de Commissie tegen corruptie een onderzoek ingesteld naar de procedures van het Meteorologisch en Geofysisch Bureau die worden gevolgd bij de voorspelling van tyfoons en naar de controversiële aanpak van de voormalige directeur van dat bureau. Het rapport van de Commissie tegen corruptie vond geen aanwijzingen van onwettigheid of externe beïnvloeding.

Economische ontwikkelingen

De economie van Macau heeft zich in 2017 hersteld, na een sterke recessie de drie jaren voordien, toen de gokindustrie zwaar getroffen werd door de anticorruptiecampagne op het Chinese vasteland. Het bbp van Macau steeg in 2017 met 9,1 %¹ in reële termen, een aanzienlijke verbetering in vergelijking met 2016, toen het met 0,9 % daalde. De economische opleving was te danken aan een herstel van de gokindustrie en de aanhoudende toestroom van toeristen. In 2017 steeg het aantal binnenkomende bezoekers met 5,4 % tot 32,6 miljoen. De bezoekers gaven ook meer uit. De inkomsten uit gokactiviteiten noteerden in 2017 een dubbelcijferige groei van 19,1 % ten opzichte van 2016 en waren goed voor in totaal 266 miljard MOP. De binnenlandse vraag steeg gestaag en de uitgaven van zowel particuliere consumenten als de regering kenden een gematigde groei. Het zwakste deel van de economie was weggelegd voor particuliere investeringen, die in 2017 zakten met 10 % in reële termen. De investeringsuitgaven slonken doordat de bouw van verschillende grootschalige toeristische accommodaties en megaresorts zo goed als voltooid was. De inflatie nam af, van 2,3 % in 2016 tot 1,2 % in 2017. Het werkloosheidscijfer bleef de afgelopen vijf jaar voortdurend onder 2 %, zelfs tijdens de economische vertraging, waarbij de economie sterk afhankelijk was van buitenlandse arbeidskrachten. Buitenlandse werknemers vertegenwoordigden in 2017

---

¹ Bron: Tenzij anders wordt aangegeven, zijn alle macro-economische indicatoren afkomstig van de dienst voor bevolking en statistiek van de regering van de SAR Macau.

ruim 40 % van de beroepsbevolking in Macau, twee derde van hen was afkomstig van het Chinese vasteland.

Op 14 november hield de regeringsleider van Macau, Fernando Chui, zijn beleidsverklaring voor 2018. Hij wees nogmaals op de grote beleidslijnen die terug te vinden zijn in het vijfjarenplan van Macau (2016-2020), dat in 2016 in het leven werd geroepen. De regeringsleider zei dat zijn regering ernaar zou streven de economie te diversifiëren en zou deelnemen aan het "Gordel en Route"-initiatief van China en het "Greater Bay Area"-initiatief van Guangdong-Hongkong-Macau. De regering beloofde zich te blijven inzetten voor de ontwikkeling van het zakentoeisme in de MICE-branche (Meetings, Incentives, Conventions, Exhibitions), de culturele en creatieve sectoren, de Chinese geneeskunde, de diensten op het vlak van financiële leasing, en vermogensbeheer. Hij moedigde kleine en middelgrote ondernemingen aan om samen te werken met operatoren in de elektronische handel op het Chinese vasteland om de markten in Portugeessprekende landen te verkennen. Zoals gebruikelijk kondigde de regeringsleider eveneens een pakket van financiële subsidies aan voor de plaatselijke bevolking. Dit was het elfde jaar op rij dat een pakket ter beschikking werd gesteld, en dit jaar is dat pakket goed voor 12,9 miljard MOP. In 2018 zullen permanente inwoners van Macau 9 000 MOP en niet-permanente inwoners 5 400 MOP ontvangen.

De begrotingssituatie van Macau bleef in 2017 gezond en de regio beschikt over grote reserves. De begrotingsrekening boekte jarenlang consequent overschotten, ondanks de aanzienlijke daling van de inkomsten uit de belasting op gokactiviteiten in 2015-2016. Een voorzichtig begrotingsbeleid tijdens de jaren van sterke economische groei zorgde ervoor dat de staatsschuld onbestaande was en dat de begrotingsreserves hoger waren dan 130 % van het bbp². Aan het einde van 2017 waren alle begrotingsreserves samen goed voor 490 miljard MOP³, wat uitzonderlijk hoog is voor een grondgebied van minder dan een half miljoen inwoners (zonder daarbij rekening te houden met de beroepsbevolking die niet in Macau is geboren). De regering kondigde in 2016 aan dat ze tegen 2019 een onafhankelijk ontwikkelingsfonds zou oprichten om de begrotingsreserves te beheren.

Hoewel de diversificatie van de economie in Macau een doelstelling op lange termijn blijft, heeft de diversificatie van de gokindustrie het afgelopen jaar wat terrein gewonnen. Het aandeel van "VIP"-gokken (rijke mensen die voor grof geld spelen) in de totale inkomsten uit gokactiviteiten daalde in 2017 van 70 % naar 56 %⁴. Om het massagoktoerisme en het niet-goktoerisme te kunnen opvangen, bouwt Macau meer toeristische accommodaties en werkt Macau aan de infrastructuur van de stad. Actoren in de goksector hebben zich ertoe verbonden te investeren in zeer grote luxeresorts om grote congressen aan te trekken. Ze hebben zich er eveneens toe verbonden te investeren in andere vormen van vermaak voor gezinnen, zakenreizigers en vakantiegangers. In 2018 zullen vijf nieuwe resorts ter waarde

---

² Bron: Beoordelingsrapport van de SAR Macau over het overleg krachtens artikel IV uit 2016, IMF.

³ Bron: Monetaire autoriteit van Macau, persbericht van 1 maart 2018.

⁴ Bron: Het inspectie- en coördinatiebureau voor de kansspelen, regering van de SAR Macau.

van meerdere miljarden dollars de deuren openen. Macau zal in totaal 9 000 nieuwe hotelkamers toevoegen aan de 37 000 hotelkamers die nu al beschikbaar zijn. De regering heeft benadrukt dat de mogelijkheid om het niet-goktoerisme te ontwikkelen een van de belangrijkste criteria zal zijn bij de vernieuwing van gokvergunningen. Op dit moment hebben zes ondernemingen een gokvergunning. Hun vergunningen komen te vervallen tussen 2020 en 2022.

In december ondertekenden Macau en China twee nieuwe overeenkomsten voor regionale samenwerking in het kader van de partnerschapsovereenkomst voor nauwere economische samenwerking tussen Macau en het Chinese vasteland (CEPA). Het gaat meer bepaald om de "Investeringsovereenkomst" en de "Overeenkomst voor economische en technische samenwerking". De Investeringsovereenkomst voorziet in een mechanisme om investeringsgeschillen te beslechten en in een kader voor gerechtelijke procedures. Eerder in oktober ondertekenden Macau en Hongkong een overeenkomst die erop gericht is het vrije verkeer van goederen te vereenvoudigen, de douaneprocedures en handel te vergemakkelijken, de dienstenhandel open te stellen en een bilaterale samenwerking uit te bouwen op het vlak van intellectuele eigendom uit hoofde van het CEPA-kader. Macau en Hongkong hebben elk afzonderlijk een CEPA gesloten met het Chinese vasteland. De drie regeringen zullen zich naar verwachting beroepen op hun CEPA om een nieuw, gemeenschappelijk platform uit te bouwen om vooruitgang te boeken bij de verdere liberalisering en vereenvoudiging van de handel en investeringen in de Greater Bay Area.

Macau vervult een rol als economische brug tussen China en de Portugeessprekende landen. Om die rol te versterken verplaatste een vooraanstaand fonds dat de samenwerking tussen China en de Portugeessprekende landen aanmoedigt, zijn hoofdzetel in juni 2017 van Peking naar Macau. Het fonds werd in 2013 opgericht door de China Development Bank en het Fonds voor industriële en commerciële ontwikkeling van Macau. Het wordt beheerd door het Chinees-Afrikaanse ontwikkelingsfonds. Het fonds heeft beloofd meer kleine en middelgrote ondernemingen uit Macau te betrekken bij zijn toekomstige projecten.

Macau bleef zich tijdens het jaar inzetten voor de bestrijding van witwaspraktijken en terrorismefinanciering. Deze inspanningen werden erkend in het wederzijdse beoordelingsrapport uit 2017 dat gezamenlijk werd opgesteld door de Groep Azië - Stille Oceaan en de Groep van internationale financiële toezichthouders, op grond van de beoordelingsmethoden die worden voorgeschreven door de Financiële Actiegroep. In november voerde Macau tevens een aangiftesysteem in voor bezoekers die meer dan 120 000 MOP (of een gelijkwaardig bedrag) in contant geld bij zich hebben.

De bilaterale betrekkingen tussen de EU en Macau

In 2017 was de EU voor Macau de grootste bron van invoer na het Chinese vasteland, goed voor 25 % van de totale invoer in Macau. Omgekeerd ging minder dan 2 % van de

uitgevoerde goederen van Macau naar de EU. Dit onevenwicht op de handelsbalans creëerde al jarenlang handelsoverschotten voor de EU, aangezien de invoervraag vanuit Macau zich de afgelopen jaren heeft voortgezet terwijl de productiesector in Macau is gekrompen tot minder dan 1 % van het bbp.

De bilaterale goederenhandel nam met 8 % toe tot 744 miljoen EUR in 2017. In 2017 bedroeg de uitvoer vanuit Europa 626 miljoen EUR, een stijging van 4 % ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar, met een handelsoverschot van 508 miljoen EUR tot gevolg. Macau is een groeimarkt voor Europese luxegoederen. De commerciële mogelijkheden in de gok- en toeristische sector staan centraal in de handelsbetrekkingen tussen de EU en Macau. De belangrijkste exportproducten van de EU zijn onder meer hoogwaardige lederwaren, kleding, horloges en juwelen, voeding en drank en auto's.

Overheidsopdrachten in de transport-, energie- en bouwsectoren kunnen eveneens van belang zijn voor EU-ondernemingen, aangezien Macau zich ertoe verbindt het aantal infrastructuurprojecten te doen toenemen. In vergelijking met andere grote investeerders (Hongkong, China en de VS) blijven de directe investeringen door EU-ondernemingen echter bescheiden. Portugal was de voornaamste EU-investeerder in Macau en was goed voor 3,7 % (9 miljard MOP) van de totale directe investeringen in 2017.

In het kader van haar agenda voor een billijke belastingheffing op mondiaal niveau heeft de EU op 5 december een lijst van 17 niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden (Bijlage I van de relevante Conclusies van de Raad) gepubliceerd, waartoe ook Macau behoort. Tijdens de screeningfase werden drie problemen opgemerkt in het belastingstelsel van Macau. Ten eerste heeft Macau zich ertoe verbonden om, in het kader van de uitwisseling van informatie, het systeem voor de automatische gegevensuitwisseling van de OESO toe te passen op basis van de bilaterale aanpak, maar heeft het geen netwerk van overeenkomsten met alle EU-lidstaten. Ten tweede is Macau nog geen partij van het Multilaterale verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in belastingzaken van de OESO. Ten derde heeft Macau, met het oog op de normen voor een eerlijke belastingheffing, één belastingstelsel, het stelsel voor "offshorebedrijven", dat als schadelijk wordt aangemerkt. Naar aanleiding van deze beoordeling werd Macau uitgenodigd deze tekortkomingen tegen eind 2018 weg te werken. De verbintenis die aan het einde van 2017 werd aangegaan was voor de lidstaten onvoldoende. Macau werd bijgevolg op de lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden geplaatst. Op 23 januari 2018 werd Macau geschrapt van de lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden, nadat het zich er opnieuw toe had verbonden een oplossing te zoeken voor de bezwaren van de EU omtrent de deelname van Macau aan het Multilaterale verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in belastingzaken van de OESO. De EU zal nu controle uitoefenen op de doeltreffende uitvoering van de verbintenissen die werden aangegaan door Macau.

In oktober vond het jaarlijkse Global Tourism Economy Forum plaats in Macau. Tijdens dit evenement werd aangekondigd dat de EU de "Officiële partner" van het Forum zou zijn in

2018. Deze aankondiging sluit goed aan bij het initiatief "Toerismejaar EU-China 2018", dat in juni 2017 werd aangekondigd door de voorzitter van de Europese Commissie, Jean-Claude Juncker, en de Chinese premier, Li Keqiang. De EU kijkt ernaar uit om samen met Macau de handen in elkaar te slaan om van het Global Tourism Economy Forum een succes te maken, in Macau en ver daarbuiten.

De bijeenkomst van het Gezamenlijk Comité EU-Macau - die normaal gezien elk jaar plaatsvindt - ging niet door in 2017. Naar verwachting zal een bijeenkomst plaatsvinden in 2018. De samenwerking rond de eerder overeengekomen prioriteiten wordt voortgezet. De EU en het Europese bedrijfsleven zijn zeer bereid de inspanningen van de regering van Macau in de toekomst te ondersteunen met het oog op een diversificatie van de economie van Macau, de versterking van de duurzaamheid van zijn economische ontwikkeling en de bevordering van bilaterale handel en investeringsstromen. EU-ondernemingen kunnen ook een belangrijke rol spelen bij het verlenen van deskundigheid en diensten voor de vele lopende infrastructuurprojecten en uitbreidingsplannen van particuliere investeerders. Aangezien Macau een acuut tekort heeft aan arbeidskrachten en gekwalificeerde managers, zijn Europese ondernemingen die er actief zijn in grote mate afhankelijk van buitenlands personeel. Het is niet makkelijk om arbeidsvergunningen voor dat personeel te krijgen. De EU is bereid samen te werken met de autoriteiten in Macau en met het Europese bedrijfsleven om mee na te gaan in welke economische activiteitensectoren de situatie het meest acuut is. Gekwalificeerde professionals makkelijker toegang geven tot de arbeidsmarkt in Macau zou het concurrentievermogen een boost geven. De EU en Macau zullen verder blijven samenwerken op het vlak van wet- en regelgeving.

De Kamer van Koophandel Macau-EU⁵ en de Europese Kamer van Koophandel in Hongkong coördineerden, zoals elk jaar, samen de brede Europese deelname aan het internationale forum en de tentoonstelling inzake milieusamenwerking in Macau (MIECF) in maart en aan de beurs voor internationale handel en investeringen (MIF) in oktober.

Juridische aangelegenheden en tolkenopleidingen blijven de toonaangevende projecten in de samenwerking tussen de EU en Macau. Sinds het begin van de samenwerking in de tolkenopleiding tussen de EU en Macau in 2006 werden al 90 tolken Portugees-Chinees opgeleid. Het Polytechnisch Instituut van Macau (MPI) verzorgt in samenwerking met de Europese Commissie een opleidingsprogramma dat gericht is op universitaire tolkdocenten en professionele tolken uit Macau en het Chinese vasteland. Op 10 en 11 oktober 2017 werd in het MPI een internationale conferentie georganiseerd, naar aanleiding van het tienjarige bestaan van de samenwerking tussen de EU en Macau op het vlak van tolkenopleidingen, die steeds belangrijker worden sinds Macau werd aangesteld als "het handels- en opleidingsplatform" tussen het Chinese vasteland en Portugeessprekende landen.

---

⁵ De Kamer van Koophandel Macau-EU is een hybride kamer waarbij zowel individuele ondernemingen als nationale kamers van koophandel van EU-lidstaten zijn aangesloten. Momenteel betreft het de Britse ondernemersorganisatie van Macau, de Franse ondernemersorganisatie van Macau, de Duitse ondernemersorganisatie van Macau, de Ierse kamer van koophandel in Macau, de Roemeense kamer van koophandel in Macau en de Portugees-Chinese kamer van koophandel en nijverheid.

Na de 20e bijeenkomst van het Gezamenlijk Comité EU-Macau heeft het Fonds voor wetenschappelijke en technologische ontwikkeling van Macau (FDCT) een medefinancieringsmechanisme uitgewerkt om onderzoekers uit Macau aan te moedigen deel te nemen aan het kaderprogramma "Horizon 2020" van de EU. Het FDCT zal in dat kader financiële steun bieden aan deelnemers uit Macau in de geselecteerde voorstellen voor Horizon 2020.

Het academische EU-programma in Macau (EUAP), dat wordt beheerd door een consortium onder leiding van de Universiteit van Macau, heeft tal van nieuwe activiteiten georganiseerd, zoals het onthalen van gastsprekers, seminars, onderzoek, academische uitwisselingen, een wedstrijd voor kortfilms met de EU als thema, een radioprogramma op vaste tijdstippen in verband met de EU en een "model-EU"-wedstrijd.